

Warszawa, dnia 5 marca 2008 r.

RPO - 580584 – VII - 713 / 08 / PK

Informacja
o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich w Zakładzie Karnym
w Siedlcach
(wyciąg)

1. Wprowadzenie

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Zakładu Karnego w Siedlcach (zwanego dalej Zakładem) udali się pracownicy Zespołu Prawa Karnego Wykonawczego. W dniach 6 – 8 lutego 2008 r. dokonano w jednostce następujących czynności:

- wysłuchano informacji z-cy dyrektora Zakładu o funkcjonowaniu jednostki i podstawowych problemach z tym związanych,
- obejrzano teren i pomieszczenia jednostki, w tym: kuchnię, łaźnie, kaplicę, świetlice, halę gimnastyczną, pralnię, halę produkcyjną, salę widzeń, pomieszczenia do udzielania widzeń bezdozorowych, pomieszczenia ambulatorium, pola spacerowe, cele zabezpieczające, cele dla tzw. osadzonych niebezpiecznych, cele do wykonywania kary osadzenia w celi izolacyjnej oraz znaczną część cel mieszkalnych,
- przeprowadzono w cztery oczy rozmowy według kwestionariusza z 65 losowo dobranymi osadzonymi, pytając każdorazowo o podstawowe kwestie związane z poszanowaniem przysługujących im praw,
- przyjęto 1 prośbę od osadzonego cudzoziemca w sprawie skierowania do

zatrudnienia oraz 1 skargę w sprawie zaginięcia lekarstwa dostarczonego do Zakładu.

Dokonane w ten sposób wstępne ustalenia pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przedstawili zastępcom dyrektora jednostki oraz wysłuchali ich uwag i wyjaśnień.

2. Ogólna charakterystyka Zakładu

Zakład Karny w Siedlcach jest jednostką typu zamkniętego przeznaczoną dla skazanych mężczyzn recydywistów, z oddziałem dla tymczasowo aresztowanych oraz oddziałem terapeutycznym dla skazanych z zaburzeniami psychicznymi.

Na potrzeby Zakładu w zakresie ogrzewania oraz procesów technologicznych działa nowoczesna kotłownia gazowa. Zastosowane w niej urządzenia są w pełni zautomatyzowane. Poza rozprowadzaniem ciepła do budynków wchodzących w skład jednostki, kotłownia dostarcza parę niezbędną w pralni i kuchni.

3. Warunki bytowe

Cele w zakładzie są różnej wielkości (od sześćoosobowych do jedenastoosobowych). Najwięcej jest cel pięćoosobowych, trzyosobowych i dwuosobowych.

Cele mieszkalne są skanalizowane, doprowadzono do nich zimną wodę. Część cel z pawilonu A przeszła w 2001 r. gruntowny remont. Zostały one odświeżone, uzupełniono brakującą klepkę podłogową, wymieniono stolarkę okienną. Kąćki sanitarne zostały zabudowane w całości. Pomimo upływu 7 lat od wspomnianego remontu, stan techniczny pawilonu A jest wyraźnie lepszy od stanu pawilonu B. W znacznej części cel mieszkalnych zwizytowanych w pawilonie B zaobserwowano odpadanie tynku ze ścian w kąćkach sanitarnych, zagrzybienie ścian oraz rozległe uszkodzenia klepki podłogowej. Również stan stolarki okiennej uzasadnia w ocenie wizytujących jej wymianę. Znacznie wyeksploatowane cele mieszkalne w pawilonie B nie posiadają w pełni zabudowanych kąćków sanitarnych. W pawilonie C, jak już wyżej wspomniano, trwał remont.

Okna w celach zapewniają dostateczny dopływ światła dziennego. Oświetlenie sztuczne emitują żarówki. We wszystkich celach znajdują się gniazda wtykowe,

co umożliwia osadzonym korzystanie z czajników elektrycznych i sprzętu rtv. Cele są wyposażone w głośniki radiowęzła. Skazani mogą posiadać w celi odbiornik telewizyjny, radio, grę telewizyjną oraz sprzęt komputerowy.

Spośród 65 osadzonych, z którymi przeprowadzono rozmowy, 32 (49,2%) osoby oceniło warunki bytowe w Zakładzie jako dobre i dość dobre, 19 osób (29,2%) uznało je za znośne, a 13 (20%) za złe. Jeden z osadzonych nie miał wyrobionego poglądu na ten temat. Na negatywnych opiniach skazanych zaważył przede wszystkim stan techniczny cel mieszkalnych. Wskazywali oni, że w celach jest brudno, okna są nieszczelne, brak jest w pełni zabudowanych kąpeków sanitarnych. Rozmówcy z pawilonu B skarżyli się na występujące w celach mieszkalnych insekty.

Skazani noszą własne ubrania. Pranie i suszenie odzieży odbywa się w pralni usytuowanej w wolnostojącym budynku. Prócz maszyn piorąco – suszących znajduje się w nim pomieszczenie magła, warsztat naprawczy, magazyn do składowania i wydawania czystej odzieży. W budynku pralni wyodrębniono także ciąg odkażalniczy dla skazanych podejrzewanych o możliwość przenoszenia drobnoustrojów chorobotwórczych.

Kąpiel osadzonych odbywa się w łaźniach zlokalizowanych w poszczególnych oddziałach mieszkalnych pawilonów A, C i D. W każdej znajduje się 5 stanowisk prysznicowych. Zainstalowano dozowniki wody, co pozwala na uzyskanie oszczędności jej zużycia. Posadzki w łaźniach wyłożono matą antypoślizgową. W pawilonie B na potrzeby czterech oddziałów mieszkalnych funkcjonuje jedna łaźnia zlokalizowana na parterze budynku w oddziale IV.

Warunki mycia się i kąpieli za dobre i dość dobre uznało 46 (70,8%) rozmówców, za znośne – 10 (15,4%), za raczej złe lub złe – 9 (13,8%). Zgłoszone uwagi dotyczyły przede wszystkim częstotliwości kąpieli (raz w tygodniu to za rzadko), a także pojawiającego się w niektórych łaźniach zagrzybienia sufitu.

Większość skazanych, z którymi rozmawiano, pozytywnie oceniła organizację i warunki odbywania spaceru (39 – 60%), dziesięć osób (15,4%) uznało je za znośne, cztery (6,1%) nie miały zdania na ten temat. Dwunastu skazanych (18,5%) wylosowanych do rozmów, negatywnie oceniło warunki stworzone w tym zakresie przez Zakład. Jako powód takich ocen podawali przede wszystkim małą powierzchnię pól spacerowych oraz ich nierówne podłoże, na którym po deszczu tworzą się kałuże.

4. Wyżywienie

Kuchnię Zakładu usytuowano w wolnostojącym budynku, w którym wyodrębniono również pomieszczenia pralni. Kuchnia wyposażona została w nowe kotły, zainstalowano nową instalację wentylacyjną. Niestety, ze względu na niewłaściwe ocieplenie pokrycia dachowego kuchni, w okresie zimowym na suficie ujawnia się wilgoć. Obecnie pomieszczenia kuchenne spełniają normy HACCP. W kuchni wyodrębniono stanowisko do wydawania posiłków na oddziały mieszkalne. Obok umiejscowiono zmywalnię.

W dniu wizytacji kuchnia przygotowywała wyżywienie według podstawowej normy żywieniowej, diety lekkostrawnej i diety cukrzycowej. W ciągu kuchennym znajdują się również pomieszczenia pracowników zaopatrujących jednostkę w produkty żywnościowe. Zostały one oddzielone od kuchni właściwej oddzielone korytarzem, z którego schodzi się do położonych w suterenie magazynów.

Spośród 65 osadzonych objętych rozmowami, 29 (44,6%) oceniło wyżywienie jako dobre lub dość dobre, 25 (38,5%) jako znośne, 9 osób (13,8%) jako raczej złe lub złe. Dwie osoby (3,1 %) nie miały zdania na ten temat. Wśród uwag krytycznych najczęściej powtarzały się stwierdzenia o zbyt małym urozmaiceniu jadłospisu, niskich walorach smakowych potraw, niewystarczających ilościowo porcjach otrzymywanych na śniadania i kolacje (te ostatnie zgłaszały w szczególności osoby pracujące).

W Zakładzie funkcjonuje kantyna, w której osadzeni posiadający środki finansowe mogą dokonywać zakupów. Rodziny zaś podczas widzeń mogą korzystać w tym celu ze zlokalizowanej w sali widzeń kantyny. Produkty zakupione przez osoby odwiedzające, osadzeni mogą zabrać po widzeniu do cel mieszkalnych.

Czterdziestu ośmiu rozmówców (73,9%) korzystało z możliwości dokonywania zakupów w drodze wypiski. Spośród nich 37 osób (77,1%) dobrze oceniło zarówno zaopatrzenie jak i organizację pracy kantyny, 6 osób (12,5%) uznało je za znośne, 4 osoby (8,3%) – za raczej złe i złe. Jedna osoba nie mogła się zdecydować co do oceny. Pojedyncze uwagi negatywne koncentrowały się na znacznym, w opinii rozmówców, zawyżaniu cen artykułów dostępnych w kantynie (kart telefonicznych, owoców).

Uzupełnieniem wyżywienia, jakie zapewnia jednostka, są ponadto produkty otrzymywane przez osadzonych w paczkach. Żadnych uwag co do możliwości otrzymywania paczek i sposobu ich przekazywania nie miało 46 (82,1%) osób,

9 (13,8%) dotychczas nie otrzymywało paczek. Dziewięciu rozmówców zgłosiło zastrzeżenia do sposobu przeprowadzenia kontroli paczki, nadmiernego rygorystu związanego z odsyłaniem paczek przekraczających nieznacznie dopuszczalną wagę oraz wiarygodności urządzenia do sprawdzania zawartości paczek.

5. Opieka medyczna

Podstawową opiekę medyczną sprawują nad osadzonymi pracownicy medycy zatrudnieni w ambulatorium Zakładu.

Skazani mają zapewnioną opiekę pielęgniarską od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.30 do 15.30. Przyjęcia przez lekarza ogólnego odbywają się od poniedziałku do piątku za wyjątkiem czwartków. W dni powszednie przyjmuje też lekarz stomatolog. Lekarze specjaliści badają osadzonych w określone porządkiem wewnętrznym dni tygodnia. I tak np. psychiatra przyjmuje we wtorki i piątki, pulmonolog w środy i czwartki, a kardiolog we wtorki i czwartki.

Badania specjalistyczne, laboratoryjne oraz konsultacje lekarzy specjalistów wykonywane są w ambulatorium zakładowych, a także w szpitalu miejskim, lub szpitalu AŚ Warszawa-Mokotów.

Kompleks ambulatorium, który od dnia 8 lutego 2008 r. zlokalizowany został na pierwszym piętrze odnowionego pawilonu D, liczy 14 pomieszczeń. Podzielony został na trzy zasadnicze części: ogólną wraz z poczekalnią dla osadzonych oczekujących na przyjęcie, zabiegową oraz socjalno-biurową. W skład części zabiegowej wchodzi: gabinet lekarski i zabiegowy, gabinet stomatologiczny, pracownia Rtg należycie wyposażona z własną ciemnią oraz dwie trzyosobowe izby chorych z natryskami przystosowanymi do potrzeb osadzonych korzystających z wózków inwalidzkich. Standard pomieszczeń ambulatorium ocenić należy jako wysoki.

Z opieki medycznej w Zakładzie nie korzystało dotychczas 9 (13,9%) osób objętych rozmowami. Spośród pozostałych, 29 osób (51,8% z ogółu korzystających) było zdania, że opieka medyczna jest dobra lub dość dobra, 13 (23,2%) osób uznało ją za znośną, 11 (19,6%) za złą, a 3 (5,4%) nie miały zdania na ten temat. Osoby negatywnie oceniające funkcjonowanie służby zdrowia w Zakładzie, wskazywały zwłaszcza na arogancję kierownika ambulatorium oraz brak skutecznego leczenia zgłaszanych dolegliwości.

6. Traktowanie osadzonych

Spośród 65 osób, z którymi rozmawiano, 59 (90,8%) pozytywnie oceniło traktowanie przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, 2 osoby (3,1%) uznały je za znośne, trzy (4,6%) były zdania, że są traktowane w sposób niewłaściwy, a jedna (4,5%) nie miała zdania na ten temat. Dwie osoby stwierdziły, że niektórzy funkcjonariusze zachowują się w sposób prowokujący do konfliktów.

Nieco więcej niż połowa rozpytanych skazanych - 33 osoby - nie było karanych dyscyplinarnie, a zatem nie wypowiadały się na ten temat. Spośród osób ukaranych tylko jedna miała zastrzeżenia do podjętej decyzji – twierdziła, że została ukarana niesłusznie.

Analiza dokumentacji ze stosowania środków przymusu bezpośredniego nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie.

7. Praca penitencyjna

Osadzeni, z którymi rozmawiano, byli proszeni o dokonanie oceny pracy wychowawców. Za właściwe uznało kompetencje wychowawców 49 osób (75,4%); 16 osób (24,6%) było przeciwnego zdania. Niemal identycznie rozłożyły się oceny ankietowanych w zakresie gotowości wychowawcy do udzielenia pomocy skazanym. Czterdzieści osiem osób (73,8%) postrzegало wychowawcę jako osobę chętną do udzielania pomocy, a 17 respondentów (26,2%) oceniło wychowawcę negatywnie pod tym względem. Zgłoszone przez skazanych uwagi krytyczne pod adresem wychowawców dotyczyły niewywiązywania się ze złożonych obietnic, braku czasu dla skazanych i ich spraw i braku właściwego podejścia do skazanych.

Spośród 65 osadzonych, z którymi rozmawiano, 12 (18,5%) odbywało karę w systemie programowanego oddziaływania. Zdecydowana większość podała, że współuczestniczyła w opracowywaniu indywidualnego programu oddziaływania (10 osób – 83,3%). Tyleż samo potwierdziło znajomość obowiązków i uprawnień wynikających z przyjęcia programu do realizacji. Dwie spośród nich zgłosiły trudności w realizacji zadań wynikających z programu. W jednym przypadku było to spowodowane brakiem znajomości przyjętych do realizacji zobowiązań, w drugim zaś ankietowany nie potrafił wskazać przeszkód w wypełnianiu postanowień programu.

8. Oddział terapeutyczny

W Zakładzie Karnym w Siedlcach prowadzona jest działalność terapeutyczna wobec skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonymi umysłowo.

Oddziaływania specjalistyczne prowadzone są wobec osadzonych w oddziale terapeutycznym na trzech zasadniczych obszarach aktywności: terapia indywidualna, terapia grupowa oraz terapia zajęciowa. Jako przykłady działań z zakresu terapii indywidualnej można podać treningi kształtowania umiejętności kontroli negatywnych emocji, zwiększania krytycyzmu wobec własnej postawy, kierunkowania aktywności skazanego jak również konstruowaniu planów na przyszłość. Terapia grupowa zaś koncentruje się na oddziaływaniach skierowanych do osadzonych przejawiających znaczny poziom agresji. W ramach niej prowadzi się trening rozwoju osobistego (psychorysunek i muzykoterapia), trening umiejętności społecznych „Jak żyć z ludźmi” oraz zajęcia edukacyjno-korekcyjne dla skazanych uzależnionych. Wśród innych oddziaływań jakim poddawani są mieszkańcy działu terapeutycznego wymienić należy oddziaływania edukacyjne (filmy przyrodnicze, konkursy ze zdobytej na seansach wiedzy, edukacja z zakresu rozwoju emocjonalnego i seksualnego człowieka), zajęcia kulturalno-oświatowe (turnieje szachowe, warcabowe, tenisa stołowego, konkursy tematyczne), zajęcia sportowe oraz nauczanie (kółka samokształceniowe mające wzbudzić zainteresowanie wiedzą ogólną, kursy zawodowe). W oddziale stosuje się także oddziaływania terapeutyczne poprzez wykonywanie przez skazanych pracy. Możliwości odpłatnego zatrudnienia związane są z firmą „Setar”, która od 2006 r. rozpoczęła nabór skazanych do pracy przy montażu haczyków wędkarskich. Z oferty przedsiębiorstwa w tym zakresie korzystają chętnie skazani z działu terapeutycznego, dobierając się najczęściej w 3-osobowe zespoły montażowe. W ocenie z-cy dyrektora Zakładu, jak również dyrektora przedsiębiorstwa „Setar”, pracownicy z działu terapeutycznego cechują się największą wydajnością oraz jakością w zakresie świadczonej pracy.

W 2007 r. zajęcia dla uzależnionych prowadzone były w oddziale w ramach dwóch grup tematycznych: korekcyjno-edukacyjnej oraz grupie AA „12 kroków”. W trakcie zajęć pierwszej z wymienionych grup skazani zapoznawali się z

przyczynami, objawami i skutkami stosowania narkotyków. Przed przyjęciem do grupy psycholog przeprowadza rozmowę ze skazanym, podczas której wypełnia test MAST. Jeśli po tej rozmowie wyraża chęć pracy w grupie, podpisuje kontrakt stwierdzający przyjęcie zobowiązań płynących z udziału w programie. W 2007 r. przeprowadzono 57 rozmów ze skazanymi, z których 43 zdecydowało się na wzięcie udziału w programie, a 9 zrealizowało pomyślnie wszystkie tematy.

9. Zatrudnienie

Spośród osób, z którymi rozmawiano, 18 zatrudnionych było odpłatnie, a 3 wykonywało pracę nieodpłatnie. Żadna z wykonujących pracę osób nie zgłosiła zastrzeżeń co do warunków pracy i płacy. Ciekawym jednak wydaje się być stanowisko prezentowane przez większość niezatrudnionych osadzonych, z którymi rozmawiano, dotyczące pracy przy montażu haczyków wędkarskich. Mimo, iż nie wykonywali oni tej pracy byli jej zdecydowanymi przeciwnikami podnosząc głównie jako zarzuty niskie wynagrodzenie oraz niewolnicze warunki pracy. Diametralnie inne stanowisko w tej kwestii prezentowali osadzeni z działu terapeutycznego, którzy wykonywali tę pracę. Poczynione na miejscu przez przedstawicieli Rzecznika ustalenia nie potwierdziły zarzutów zgłaszanych przez osoby niezainteresowane pracą przy montażu haczyków. Warunki pracy stworzone w tym zakresie przez przedsiębiorstwo „Setar” oraz Zakład nie wzbudziły zastrzeżeń wizytujących. Prawdą jest, że wynagrodzenie oferowane zatrudnionym przy tej pracy skazanym jest małe, lecz z drugiej strony, biorąc pod uwagę niewielki wysiłek związany z montażem pojedynczego haczyka przez pracownika oraz wzrastającą wraz ze stażem zatrudnienia wydajność, uznać należy ofertę takiej aktywizacji osadzonych za pożyteczną.

10. Działalność kulturalno-oświatowa i sportowa

Bazę lokalową jednostki do prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej stanowią świetlice oddziałowe oraz hala, w której poza częścią sportową i produkcyjną wyodrębniono kaplicę oraz scenę widowiskową. W świetlicach skazani mają możliwość oglądania programów telewizyjnych, korzystania z gier planszowych, a także gry w ping-ponga. Hala sportowa wyposażona została w 7 stanowisk do ćwiczeń typowo siłowych, 4 przyrządy do ćwiczeń wraz z pomiarem procesów

fizjologicznych, 2 rowery treningowe, 2 stoły do ping-ponga, drabinki oraz worek treningowy. Stan techniczny i jakość urządzeń oraz hali sportowej nie budziły zastrzeżeń wizytujących. Zajęcia na hali sportowej odbywają się od poniedziałku do piątku oraz w soboty dla skazanych pracujących.

Biblioteka Zakładu zlokalizowana na poddaszu pawilonu A liczy ponad 15 tys. książek. W ramach biblioteki głównej stworzono także stanowisko intrologatorskie. Wymiana książek w punktach bibliotecznych zlokalizowanych w oddziałach odbywa się raz na kwartał. W każdym punkcie znajduje się ok. 120 książek. Nowe pozycje pozyskiwane są głównie dzięki darowiznom.

W Zakładzie funkcjonuje radiowęzeł. W ramach programu własnego radiowęzła emitowane są cykliczne audycje o różnorodnej tematyce (kulturalnej, społeczno-politycznej, antyalkoholowej) oraz konkursy z różnych dziedzin wiedzy. Emisja audycji radiowęzła odbywa się w godzinach 7⁰⁰ – 13⁰⁰ oraz 14⁰⁰ – 21⁰⁰. W tych samych godzinach mają miejsce retransmisje programów telewizyjnych odbieranych za pośrednictwem telewizji satelitarnej.

Trzydziestu dziewięciu respondentów oceniło stworzone im możliwości korzystania z zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych jako dobre (60%), 9 jako znośne (13,8%), 7 (10,8%) zaś jako złe. Pozostałe 10 osób (15,4%) nie miało wyrobionego poglądu na ten temat. Wśród zgłaszanych uwag brak było konkretnych zarzutów pod adresem oferty. Skazani negatywnie nastawieni w tym zakresie najczęściej nie korzystali z tych zajęć. Twierdzili, że gdyby nie telewizja, czy gry komputerowe w celach mieszkalnych, nie mieliby żadnej alternatywy spędzania czasu.

11. Korespondencja i widzenia

Tylko 6 spośród wylosowanych do rozmów osadzonych zgłosiło uwagi co do prowadzenia korespondencji. Jako uzasadnienie podawali najczęściej przypadki zaginięcia korespondencji lub długi czas oczekiwania na nią. Nie potrafili wskazać osób odpowiedzialnych za te nieprawidłowości.

Widzenia w jednostce dla skazanych realizowane są w soboty i niedziele w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰, a dla tymczasowo aresztowanych we wtorki, czwartki i piątki w godzinach 9⁰⁰ – 15⁰⁰. Widzenia dla skazanych i tymczasowo aresztowanych, o których mowa odpowiednio w art. 88 § 3 oraz art. 212a § 1 k.k.w odbywają się w

środy od 8³⁰ – 16⁰⁰. W sali widzeń znajduje się 20 stolików do udzielania widzeń w sposób umożliwiający bezpośredni kontakt, 2 stanowiska do realizacji widzeń za pośrednictwem telefonu, a także dwa boksy do udzielania widzenia w oddzielnym pomieszczeniu bez osoby dozorującej. Widzenie takie można otrzymać w drodze nagrody. Brak pełnej zabudowy tych boksów, niepełne wyposażenie oraz brak węzła sanitarnego nie daje w ocenie wizytujących poczucia intymności dla osób korzystających z tego rodzaju widzeń.

W czasie widzeń otwarta jest kantyna. Osoby odwiedzające mogą zakupić w niej i przekazać skazanemu artykuły spożywcze o wadze do 5 kg, artykuły tytoniowe oraz napoje w ilości do 5 l.

Część osadzonych (20 osób – 30,8%), z którymi rozmawiano, nie była odwiedzana w zakładzie karnym. Osoby korzystające z widzeń w większości oceniły organizację i sposób przeprowadzania widzeń jako dobre lub dość dobre – takiego zdania było 39 osób (86,7% ogółu korzystających z widzeń), za znośne uznały je dwie osoby (4,4%), za raczej złe i złe – trzy osoby (6,7%), jedna zaś nie miała zdania na ten temat. Zgłoszone przez skazanych zastrzeżenia dotyczyły głównie niewystarczającego zaopatrzenia kantyny (brakuje towaru pod koniec widzeń) oraz ciasnoty w sali widzeń.

W oddziałach I, II, III pawilonu A oraz w oddziałach IV, V, VI pawilonu B zainstalowane są samoinkasujące aparaty telefoniczne. Zgodnie z zasadami określonymi w Porządku wewnętrznym skazani z oddziałów I, II, IV, V i VI mogą korzystać z aparatów w godzinach 10⁰⁰ – 12⁰⁰, i 14³⁰ – 16³⁰, w pozostałych zaś oddziałach w godzinach 10⁰⁰ – 13⁰⁰ i 13⁴⁰ – 17⁰⁰. Czas trwania rozmowy ograniczono do 10 minut. Nie odnotowano skarg osadzonych w zakresie możliwości prowadzenia rozmów telefonicznych

12. Posługi religijne

W Zakładzie zatrudnionych jest na etatach cząstkowych dwóch księży: ksiądz katolicki na ½ etatu oraz ksiądz prawosławny na ¼ etatu. Stałą działalność religijną w jednostce prowadzą też przedstawiciele Świadków Jehowy. Odbywają się również spotkania skazanych z przedstawicielami Kościoła Zielonoświątkowego.

W jednostce funkcjonuje kaplica rzymskokatolicka, w której odprawiana jest Msza Św. w niedziele i święta. Miejszem spotkań przedstawicieli pozostałych wyznań z wiernymi jest świetlica w oddziale II.

Żaden ze skazanych nie zgłosił zastrzeżeń w zakresie zapewnienia możliwości korzystania z posług religijnych.

13. Cudzoziemcy

Jak wspomniano wcześniej, w trakcie wizytacji przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich w Zakładzie Karnym w Siedlcach przebywało czterech skazanych cudzoziemców. Podczas rozmów nie zgłaszali oni zastrzeżeń co do warunków pobytu w Zakładzie oraz traktowania przez funkcjonariuszy SW. Jeden z rozmówców narodowości Ukraińskiej wyraził chęć powrotu do ojczyzny i odbywania tam kary za popełnione przestępstwo. W jego przekonaniu miałby tam większe szanse na szybsze opuszczenie więzienia. Inny skazany, Białorusin, stara się o podjęcie zatrudnienia odpłatnego podczas odbywania kary pozbawienia wolności. Prośbę takiej treści skierował do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przed wizytacją Zakładu, a korzystając z okazji ponowił ją podczas rozmowy z przedstawicielką Rzecznika. Z informacji udzielonych przez z-cę dyrektora Zakładu jak i ustaleń poczynionych w sprawie przez Rzecznika Praw Obywatelskich wynika, iż nie ma faktycznych przeszkód, by umożliwić wspomnianemu skazanemu podjęcie zatrudnienia odpłatnego w jednostce (obecnie skazany ten pracuje nieodpłatnie w radiowęźle). Problem stanowią natomiast przeszkody natury formalnej w postaci braku paszportu osadzonego. Interwencja skazanego w tej sprawie w ambasadzie Białorusi w Polsce, poparta *nota bene* pozytywną opinią dyrektora Zakładu, nie przyniosła oczekiwanego rezultatu. Ambasada stanęła na stanowisku, iż sam zainteresowany powinien pojechać na Białoruś i ubiegać się osobiście o wydanie paszportu.

14. Uwagi końcowe i wnioski

Ustalenia poczynione przez przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich w Zakładzie Karnym w Siedlcach wskazują, że generalnie rzecz biorąc prawa przebywających w nim osób pozbawionych wolności są respektowane.

Z uwagi na zaawansowany wiek budynków penitencjarnych koniecznym jest przeprowadzenie remontu generalnego pokryć dachowych, który wyeliminuje panujące niedogodności związane z odbywaniem kary pozbawienia wolności w Zakładzie (wilgoć). Budynkiem, który powinien zostać objęty pracami remontowymi w pierwszej kolejności jest pawilon B, w którym warunki socjalno-bytowe są najgorsze.

Za pożądaną uznać także należy rozbudowę sali widzeń. Obecne częściowe wyodrębnienie na jej powierzchni pomieszczeń do udzielania widzeń w oddzielnym pomieszczeniu bez osoby dozorującej, nie spełnia w ocenie wizytujących warunków w jakich powinny być realizowane takie widzenia.

Przeludnienie panujące w oddziale terapeutycznym uniemożliwia efektywną pracę penitencjarną z przebywającymi tam osobami. Jest to oddział szczególnie trudny pod względem populacji skazanych. Zasadnym zatem wydaje się być zlikwidowanie przeludnienia oddziału poprzez wytypowanie osadzonych, którzy mogą zostać przetransportowani do innych jednostek dysponujących działem terapeutycznym (np. Zakład Karny w Chełmie).

Pozytywnie należy ocenić aktywne starania dyrekcji Zakładu zmierzające do pozyskania z funduszy europejskich środków niezbędnych za sfinansowanie planowanych przedsięwzięć modernizacyjnych.

